

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ.

Рибальченко Василь Федорович, Симонець Євгеній Миколайович

Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, ПВНЗ «Київський медичний університет»

На сьогодні в Україні відбуваються незворотні зміни у переформуванні системи охорони здоров'я, які перш за все потребують проведення реформ у системі підготовки лікарів [3; 4]. На сучасному етапі підготовки лікарів дистанційне навчання (ДН) є вимушеною необхідністю яка зумовлена: військовим станом з причини повномасштабної війни Росії проти України та на тлі пошкодженої системи енергопостачання – віяловими відключеннями електроенергії, повітряні тривоги, так і все, ще продовження поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 [2; 3; 4]. В КМУ завдяки центру інформаційних технологій всім викладачам та студентам створена корпоративна пошта, а дистанційне навчання проводиться з використання додатків Google Classroom та Google Meet. Таким чином, власне на кафедрі хірургічних хвороб №1, саме використання додатку Google Classroom та Google Meet виявилися найбільш ефективним в плануванні та організації проведення навчального процесу: теоретичної, практичної та самостійної роботи студентів. На початку вивчення предмету викладач кафедри створює окрему групу в Google Classroom для самостійної роботи студентів, куди запрошуються всі студенти, які вивчатимуть даний предмет, так як кожен студент має свою корпоративну електронну адресу.

Поміж тим, суха теорія клінічних, хірургічних дисциплін потребує очного чи відео спілкування, а тому подальша зустріч та спілкування відбувається в Google Meet, чи Zoom. Метою цього етапу є перегляд з коментуванням мікро відеофільмів (3-5 хвилин) з діагностики та етапів оперативного лікування хвороб у дітей. За звичай доповнюючою складовою при проведенні обговорення тієї чи іншої теми занять є інтраопераційні фотографії, проведення операцій з акцентуванням анатомічних, патофізіологічних особливостей, а також з врахуванням віку пацієнта. Самостійна робота – це основна робота яка в основному залежить від бажання студента – теоретично знати та практично вміти виконати діагностичний та лікувальний захід. На думку викладача робота студента є творчою діяльністю і сприяє формуванню творчої особистості майбутнього лікаря, певних теоретичних з врахуванням новітніх технологій та практичних навичок. За звичай планування та керівництво самостійною роботою студентів є важливим аспектом діяльності кафедри і проводиться відповідно до робочої навчальної програми з дитячої хірургії.

Таким чином з врахуванням сьогоденної ситуації в державі – дистанційне навчання є більш оптимальним за для збереження життя та здоров'я студентів на відміну від самостійного освоєння азів медицини. ДН має і певні позитивні сторони так і негативні.

До позитивних переваг ДН у виконанні навчальної програми у підготовці студентів – майбутніх лікарів необхідно виділити наступні моменти.

- Перш за все, це те, що ДН дозволяє виконувати навчальну програму та проводити навчальний процес віддалено від місця навчання (дома), навчання можливо в любий час, залишаючись у зоні комфорту (використовуючи планшет, телефон, тощо); студент самостійно обирає темп навчання – відповідати відразу, чи повторно пройти теоретичну підготовку з рекомендованої учбової літератури викладачем.
- По друге сприяє індивідуалізації навчального процесу, за допомогою Google Meet при включених відеокамерах у групі в залежності від теми проведення занять та патології яка вивчається, а також покрокових тонкощів проведення клініко-лабораторного та інструментального обстеження пацієнта, а також обов'язкове проведення дистанційної відео-дискусії, викладач - студент. Поміж тим відео-дискусії, викладач – студент дозволяє зменшити витрати часу викладача на пояснення, так як на практиці підтверджується логічність, послідовність кроків, які повинен зробити майбутній лікар, що є зрозумілим для викладача.
- По третє сприяє розвитку у студентів продуктивного творчого мислення, інтелектуальних здібностей у формуванні майбутнього лікаря та науковця, що підтверджується гарантованим безперервним відео зв'язком та партнерськими стосунками «викладач-студент».

До недоліків дистанційного навчання в умовах війни, карантину (самоізоляції) та віялового відключення електроенергії студентів медиків клінічних спеціальностей в медицині доцільно віднести наступні чинники:

- відсутність очного (живого) спілкування викладач – студент як в лекційній аудиторії так і під час семінарського заняття зі жвавим обговоренням теми яка вивчається у вигляді тільки діалогу;
- відсутність живого спілкування з хворими дітьми та батьками під час яких формуються партнерські відносини між хворою дитиною та студентом майбутнім лікарем, а також відсутність моніторингу і контролю послідовності і ефективності виконання діагностичних, лікувальних процедур.
- відсутність відпрацювання практичних діагностичних (аускультация, пальпація, перкусія, вимірювання тиску) та лікувальних (масаж з постуральним дренажем, то що) навичок – маніпуляцій (пункція вени, різні види анестезії) та операцій на манікенах та муляжах.

Таким чином підводячи підсумок, доцільно акцентувати, що на сьогодні викладач дистанційної освіти це перш за все наставник, консультант студентів - лікарів, який повинен координувати пізнавальний процес, постійно удосконалювати навчальний процес, підвищувати творчу активність та свою кваліфікацію відповідно до нововведень та інновацій. На завершення доцільно вказати, що використання сучасних технологій в проведенні ДН Google Classroom, а також Google Meet, чи Zoom з презентацією лекцій, відеофільмів за спеціальністю дитяча хірургія під час війни, карантину та віялових відключень електроенергії, залежить в першу чергу від бажання, свідомості та відношення до цієї справи самого студента, а також від співпраці та бажання самого викладача навчити студента – тільки діалог є запорукою вдалого результату підготовки майбутнього лікаря.

Література

1. Лисенко В., Рибальченко В. Організація та методологія проведення практичного заняття з студентами 6 курсів з діагностикою спайкової неспроможності у хворих on line в умовах карантину. Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції «Міждисциплінарний дискурс: теорія, практика, досвід». Київ 2021.С. 140-142.
2. Рибальченко В., Вислюбенко С., Непирюк А. Дистанційне навчання на клінічних кафедрах під час карантину COVID-19: переваги та недоліки. Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна освіта і наука: проблеми, перспективи, інновації». Київ 2021.С. 297-302
3. Філоненко М. М. Методика викладання у вищій медичній школі на засадах компетентного підходу: Методичні рекомендації для викладачів та здобувачів наукового ступеню доктора філософії (PhD) ВМ(Ф)НЗ України. — К., 2016. — 88 с.
4. Distance Learning Can Be as Effective as Traditional Learning for Medical Students in the Initial Assessment of Trauma Patients. / Shervin Farahmand, Ebrahim Jalili, Mona Arbab, et al. // Acta Medica Iranica. 2016. V. 54, №9. P. 600-604